

Lesekroken: Undervisningsopplegg til "Dyr i verdensrommet"

Elevene får utdelt dyrekort og skal finne ut mest mulig om sitt dyr, og så dele kunnskapen med andre i klassen. Artikkelen om å sende dyr ut i verdensrommet er også et godt utgangspunkt for å diskutere dyreforsøk som etisk dilemma.

Dette undervisningsopplegget er laget til Dyr i verdensrommet fra Nysgjerrigper nr. 3-2019.

Last ned materialet:

- [Oppgaver, dyrekort og lærerveiledning \(PDF\)](#)
- [Artikkelen Dyr i verdensrommet \(PDF\)](#)

Lærerveiledning

Finn og del kunnskapen

Til høyre i artikkelen "Dyr i verdensrommet" er det en loddrett remse med enkle tegninger av dyr med navn eller art under og et årstall, i stigende rekkefølge fra nederst til øverst. Denne remsen er en oppsummering av innholdet i artikkelen. Den tar for seg ulike dyr som har fungert som forsøksdyr i romfarten i tiden før den første månelandingen med mennesker.

Åtte dyrekort

I filen med oppgaver og lærerveiledning er remsen med dyr laget som kort som kan deles ut til elevene. Det er åtte dyr i alt. Del derfor klassen i åtte grupper, eller lag flere runder med kort, så alle får ett hver. Dette kan tilpasses, med tanke på klassetrinn og leseferdigheter.

Del ut kortene. Elevene får ca. fem minutter til å finne ut mest mulig om dyret de har fått, ved å lese teksten og studere illustrasjonene. De skal kunne årstallet, fortelle om dyret og vite hvordan det gikk med forsøksdyrene.

Når elevene har forberedt seg, skal alle gå ut på gulvet for en delerunde. Hver elev skal gå til en annen og spørre: Hvilket forsøksdyr har du? Så lytter de til det den andre sier, og bytter roller. Det er om å gjøre å høre om alle de andre forsøksdyrene.

På denne måten vil alle bidra med kunnskap som de andre ikke har fra før. Det gir ekte publikum, som vil være interessert i det en har å fortelle. Etter delingsrunden vil alle ha gode forutsetninger for å jobbe videre med teksten.

Dyreforsøk – et etisk dilemma

Dyreforsøk er et etisk dilemma, og det kan være hensiktsmessig å diskutere dette i klassen. Etikk handler om moral, eller hvilke verdier som styrer hva vi gjør. Er det for eksempel sånn at mennesker er mer verdt enn dyr, og at vi derfor kan ofre dyr for å utvikle livsviktige medisiner for mennesker?

I faktaboksen nederst til høyre i artikkelen er det skrevet kort om uenighet rundt dyreforsøk. Hvis du

som lærer vurderer at du vil ta en diskusjon i klassen om dyreforsøk, kan disse spørsmålene hjelpe i gang tankeprosessen.

- Hva er dyreforsøk?
- Hvorfor bruker mennesker dyr til å teste ut for eksempel medisiner?
Hvilke gode grunner er det til å sende først dyr ut i verdensrommet og deretter mennesker?
- Hvorfor kan det være dumt å teste for eksempel sminke på dyr først?
- Hva mener dere: Bør mennesker teste medisiner og andre ting på dyr eller ikke?
- Er menneskeliv mer verdt enn dyreliv?
- Er noen dyr mer verdt enn andre dyr?

Oppgaver til elevene

1. Finn kunnskap

Alle får et dyrekort av læreren.

- a. Finn ut hvilket dyr du har.
- b. Let i teksten for å finne ut mer om hvordan dette dyret var forsøksdyr.
- c. Øv deg på å fortelle om forsøksdyret, uten huskelapp.
 - Hva slags dyr er det? Har det et navn?
 - Når var dyret forsøksdyr?
 - Hvordan gikk forsøket?

2. Del kunnskap

Alle i klassen går ut på gulvet.

- a. Gå til en annen og spør: Hvilket dyr har du?
- b. Lytt til hva den andre sier. Prøv å huske dyret, årstallet og hvordan forsøket gikk.
- c. Fortell om ditt forsøksdyr: Hva slags dyr er det? Når var dyret forsøksdyr, og hvordan gikk det?
- d. Gå rundt til du har hørt om alle åtte forsøksdyr.

3. Detektivlesing

- a. Hvilke dyreslag er nevnt i teksten, men ikke tegnet eller med på et bilde?
- b. Hvilke satellitter vet dere om? Tror dere det blir flere naturlige eller kunstige satellitter i framtiden? Hvorfor det?
- c. Hvorfor har mange av forsøksdyrene som har vært i verdensrommet, dødd?

Verdensrommet Romfart Etikk og livssyn

dette dokumentet ble skrevet ut.